

WAT IS DE MEERWAARDE VAN DE DECLARATOIRE VORDERING IN HET AANSPRAKELIJKHEIDSRECHT?

Dr. Pieter Gillaerts

Vrijwillig wetenschappelijk medewerker KU Leuven

Advocaat balie Brussel

Multifunctioneel buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

“Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.”

(art. 1382 oud BW)

“[...] hoofdzakelijk vergoedende functie [...]”
(hervorming buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht)

Multifunctioneel buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

“Deze moeilijkheden mogen er echter niet toe leiden dat er geen schadevergoeding wordt toegekend.

Hiermee zou de rechtbank twee essentiële doelstellingen van de schadevergoeding in deze zaak miskennen:

- de compenserende functie: wie schade lijdt door toedoen van de fout van een ander moet door deze andere vergoed worden*
- de privaatrechtelijke handhavingsfunctie van het mededingingsrecht: wie een mededingingsinbreuk pleegt, dient de schade te vergoeden van de benadeelden. Dit zal toekomstige inbreuken ontmoedigen zodat een betere naleving van de mededingingsregels gegarandeerd wordt.”*

(Kh. Gent 23 maart 2017, *TBM* 2017, afl. 2, 162)

Niet-vergoedende functies
buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

PREVENTIE

Schadeposten
(bv. preventieve kosten)

Preventieve maatregelen als
herstel in natura

Invloed voorzorgsbeginsel

Zekere schade vereist

Herstel toekomstige schade $\neq$
voorkomen van schade

Naast fout ook schade en causaliteit

Fout slechts ex post ingevuld

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

PREVENTIE

Schadeposten
(bv. preventieve kosten)

Preventieve maatregelen als
herstel in natura

Invloed voorzorgsbeginsel

Zekere schade vereist

Herstel toekomstige schade $\neq$
voorkomen van schade

Naast fout ook schade en causaliteit

Fout slechts ex post ingevuld

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

- Preventiekosten:

“De kosten van dringende en redelijke maatregelen om dreigende schade of de verergering van schade te voorkomen, vallen ten laste van de aansprakelijke of, van degene die aansprakelijk zou zijn indien de schade zich zou hebben voorgedaan.” (voorgesteld art. 5.176 BW)

“Les dépenses exposées pour prévenir la réalisation imminente d’un dommage, pour éviter son aggravation ou pour en réduire les conséquences constituent un préjudice réparable.” (art. 1251 Fr. Code civil)

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

PREVENTIE

Schadeposten
(bv. preventieve kosten)

Preventieve maatregelen als
herstel in natura

Invloed voorzorgsbeginsel

Zekere schade vereist

Herstel toekomstige schade $\neq$
voorkomen van schade

Naast fout ook schade en causaliteit

Fout slechts ex post ingevuld

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

PREVENTIE

Schadeposten
(bv. preventieve kosten)

Preventieve maatregelen als
herstel in natura

Invloed voorzorgsbeginsel

Zekere schade vereist

Herstel toekomstige schade $\neq$
voorkomen van schade

Naast fout ook schade en causaliteit

Fout slechts ex post ingevuld

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

- Bevel of verbod:

“En matière extracontractuelle, indépendamment de la réparation du préjudice éventuellement subi, le juge peut prescrire les mesures raisonnables propres à prévenir le dommage ou faire cesser le trouble illicite auquel est exposé le demandeur.”

(voorgesteld art. 1266 Fr. Code civil)

Vgl. voorgesteld art. 5.188 BW

Preventieve functie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

PREVENTIE

Schadeposten
(bv. preventieve kosten)

Preventieve maatregelen als
herstel in natura

Invloed voorzorgsbeginsel

Zekere schade vereist

Herstel toekomstige schade $\neq$
voorkomen van schade

Naast fout ook schade en causaliteit

Fout slechts ex post ingevuld

Handhavingsfunctie buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

RECHTSHANDHAVING

Foutelement

Symbolische
schadevergoeding

Ook schade en causaliteit
vereist

Rechtsschending $\neq$ schade

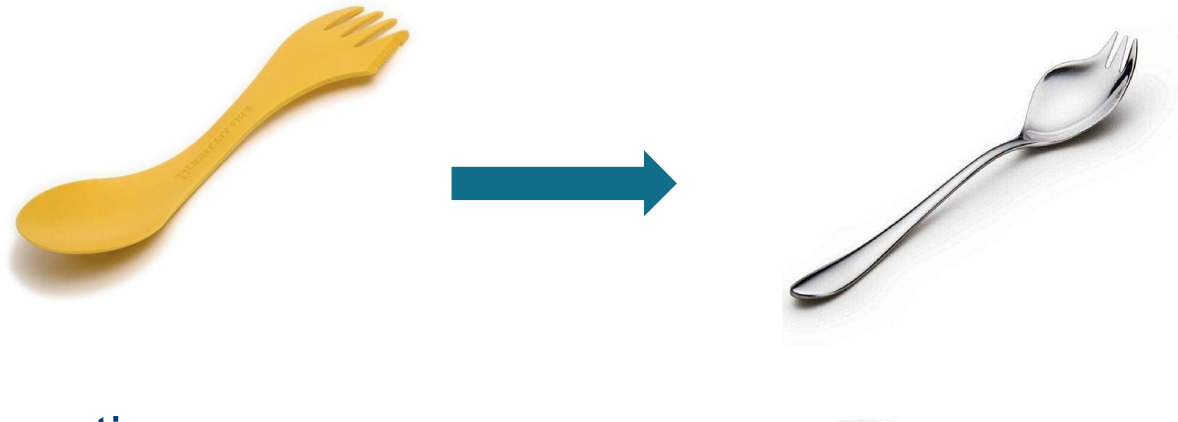
Concrete schade vereist

Declaratoire vordering als alternatief

- Multifunctionaliteit buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht

- Flexibiliteit

- Grenzen

- Zoektocht naar alternatieven

- Onderontwikkelde declaratoire vordering

Algemeen kader declaratoire vordering

- Vordering tot verklaring voor recht
  - Bindend
  - Geen veroordeling
  - Geen uitvoering
  - Rechtsverhouding

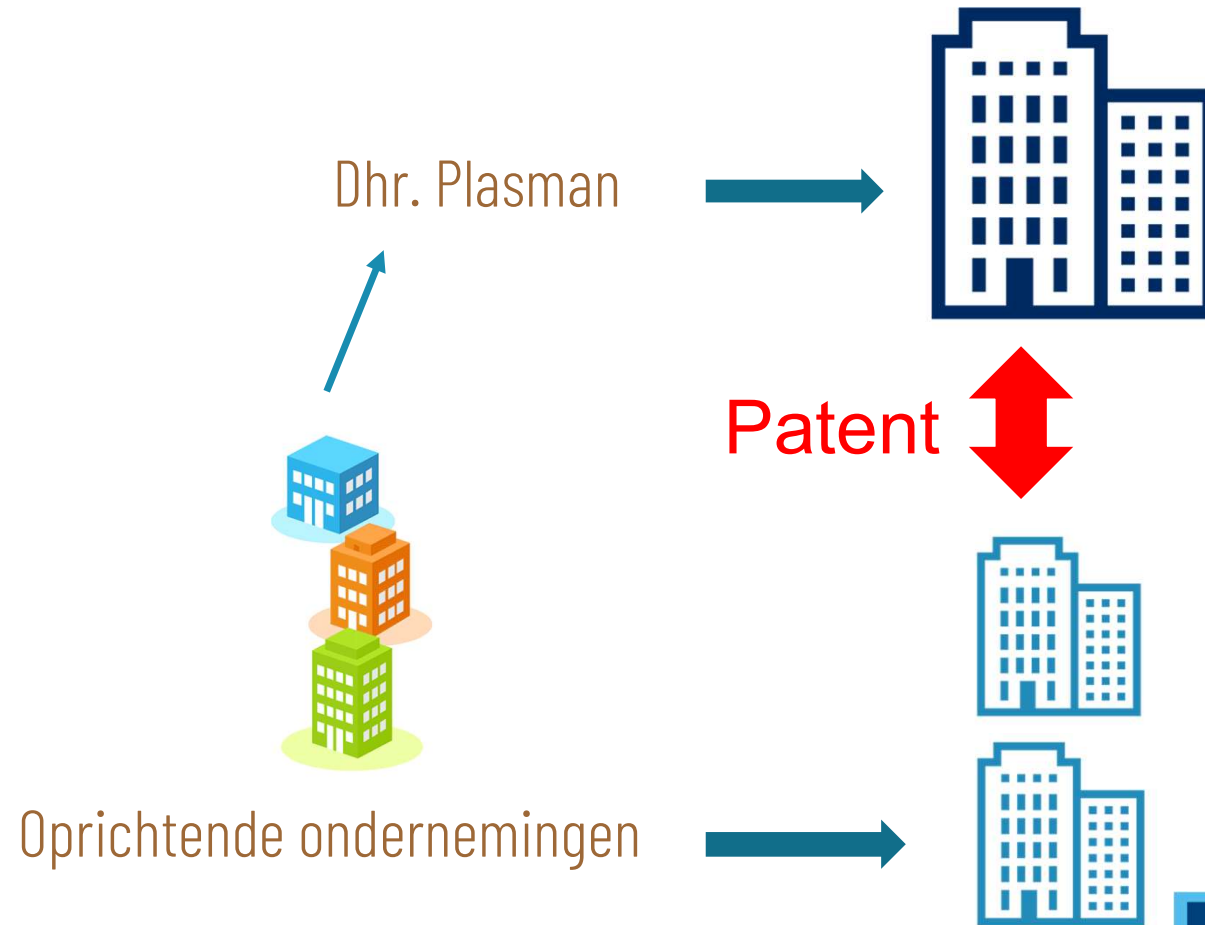
Algemeen kader declaratoire vordering

Types declaratoire vorderingen	Vaststellen bestaan rechtsverhouding	Vaststellen niet-bestaan rechtsverhouding
Vóór rechtsschending	Positieve preventieve declaratoire vordering	Negatieve preventieve declaratoire vordering
Na rechtsschending	Positieve curatieve declaratoire vordering	Negatieve curatieve declaratoire vordering

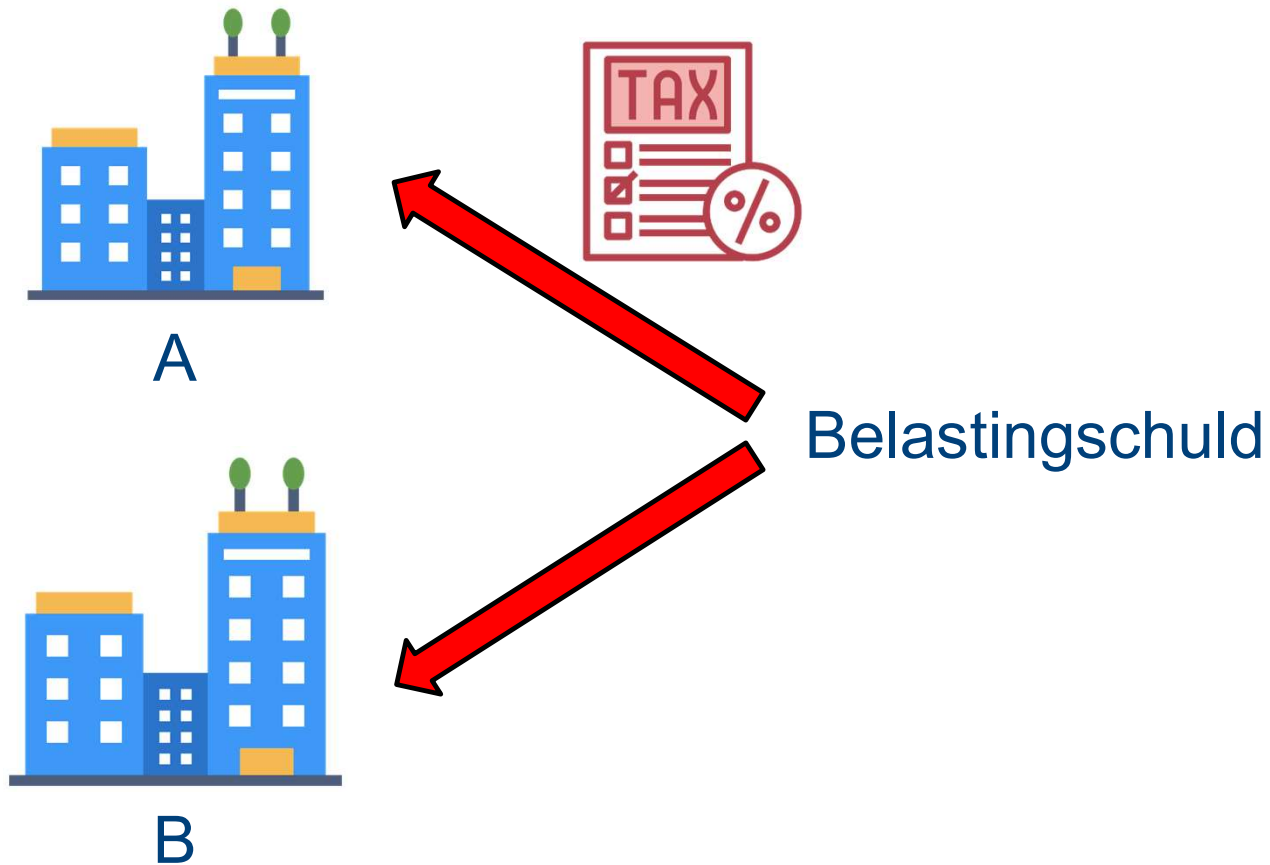

Voorbeeld: Doccle

Verklaring voor recht binnen aansprakelijkheidsrecht

Meerwaarde declaratoire vordering

- Meerwaarde niet zozeer *(b)in(nen)* maar *naast* aansprakelijkheidsrecht
  - Rechtsherstel centraal
  - Meerwaarde voor preventie en rechtshandhaving
  - Gericht optreden

Dank voor uw aandacht

 pieter.gillaerts@kuleuven.be

 Pieter Gillaerts

KU LEUVEN